

Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup

Sendt til: 62@fvst.dk og jkj@fvst.dk
j.nr. 2021-62-30-00066

Den 29. juli 2021

Høringsvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om fødevarer (datadrevet kontrol og modernisering af smiley-ordningen)

Dansk Erhverv har modtaget høring over forslag til lov om ændring af lov om fødevarer, og har følgende bemærkninger til forslaget.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv er generelt positiv overfor, at myndighederne følger med tiden og løbende moderniserer fødevarekontrollen, bl.a. ved at udnytte potentialerne i ny teknologi, digitalisering og data. Udnyttelse af nye digitale muligheder kan skabe en bedre og mere effektiv kontrol og dermed højne regelefterlevelsen, ligesom digitale vejledninger skal forbedres og udbygges.

Vi har dog en række bekymringer ved lovforslaget, særligt hvad angår den datadrevne kontrol. Brug af data i forbindelse med kontrollen kan være en god ide, men det skal samtidig bruges med varsomhed, da brugen af for mange data ikke nødvendigvis altid er produktivt. Ved øget brug af data (særligt dem fra ikke-offentligt tilgængelige kilder eller virksomhedernes egne data) skal myndighederne altid have aktindsigtsreglerne for øje og være bevidste om, at flere data kan påføre dem et øget og aktivt medansvar.

Derudover vil Dansk Erhverv gerne fremhæve, at vi ved modtagelse af denne høring har bedt Fødevarestyrelsen om et høringsmøde, hvor vi kunne drøfte de nærmere detaljer og få noget mere forklaring, bl.a. hvad angår sammenhængen mellem råvarepriser og fødevarsvindel samt forslaget om, at fødevarevirksomhedernes interne data om spidsbelastningsperioder kan være relevante i relation til vurdering af risici ved håndteringen af fødevarer. Det har desværre ikke været muligt med sådan et møde inden høringsfristens udløb, og vi er derfor bekymrede for, hvilke konsekvenser de foreslåede ændringer vil have, da de er formuleret meget bredt og omfattende.

Specifikke bemærkninger

2.2 Datadrevet kontrol

Med den foreslåede ændring af § 54 a lægges der op til, at tilsynsmyndigheden i kontroløjemed kan indsamle, behandle og samkøre oplysninger fra offentligt og ikke-offentligt tilgængelige kilder samt private virksomheder og erhvervs- eller forbrugerorganisationer.

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget er hensigten med denne ændring at skabe et objektivt grundlag som fundamentet for planlægningen af tilsynsmyndighedens kontrolaktiviteter samt vejlednings- og informationskampagner. Der argumenteres med, at for at kunne skabe et risikobillede, der er så retvisende som muligt, er der behov for at kunne benytte de nye teknologier, herunder brugen af kunstig intelligens, til udvikling af datadrevne risikomodeller. Det forudsætter imidlertid adgang til og sammenstilling af en stor mængde sammenlignelige data fra mange forskellige datakilder. Vi kan blive bekymrede for, hvordan myndighederne kan sikre datakvaliteten, når der indsamles data fra mange virksomheder i vidt forskellige formater. Brugen af data kan i værste fald føre til en forskelsbehandling mellem virksomhederne, som betyder, at de virksomheder, der udnytter teknologien og er gode til at generere data, skal have kontrolleret langt flere data end andre.

Dansk Erhverv mener, at det vigtigste i forhold til indsamling, behandling og samkøring af data er, at alle tænkelige retssikkerhedsmæssige principper bliver overholdt, og at indsamlingen er begrundet i en konkret mistanke. Vi efterlyser derfor, at myndighederne uddyber nærmere, hvordan de vil foretage et skøn over relevansen af de oplysninger, som indsamles mv. herunder for at sikre, at det rent faktisk sker med et formål, der er værnet og relevant i forhold til at håndhæve netop fødevarerloven, samt at der ikke sker en forskelsbehandling af virksomheder på baggrund af deres evne til at genere gode data. Samtidig mener vi også, at de enkelte virksomheder bør blive orienteret om, hvilke oplysninger myndighederne indsamler, behandler og samkører om dem og til hvilket formål.

Det fremgår desuden af bemærkningerne til lovforslaget, at ud over at danne grundlag for en mere målrettet fødevarerkontrol vil indhentningen af data også bidrage med et bedre fundament for indsatsen mod fødevarer svindel og andre tilsynsopgaver. Som konkrete eksempler nævnes, at oplysninger om prisudviklingen på råvarer kan anvendes til at identificere områder med øget risiko for svindel, og at data om spidsbelastninger for forbrugerbesøg kan være relevante i relation til vurdering af risici ved håndteringen af fødevarer. Dansk Erhverv har svært ved at forstå de koblinger som myndighederne drager her, da fx råvarepriser er afhængige af en lang række forhold, så som høstår, geografi, vejrforhold osv., og vi er samtidig bekymrede for, hvordan sådanne data vil blive håndteret i forbindelse med fx sager om aktindsigt.

2.3 Modernisering af smiley-ordningen

Med den foreslåede ændring af § 56, stk. 2 præciseres bestemmelsen om offentliggørelse, så der bliver hjemmel til, at ministeren kan fastsætte krav om, *hvor* fødevareraktiviteter skal gøre kontrolresultater tilgængelige for offentligheden.

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget er hensigten med denne ændring at give hjemmel til beslutningen fra Fødevarerforlig 4 om, at offentliggørelsen af kontrolrapporter på fødevareraktiviteters egen hjemmeside skal udvides til at omfatte de øvrige elektroniske kanaler og platforme, som virksomheden markedsfører sig på.

Dansk Erhverv vil gerne gøre opmærksom på, at man ved brug af ordet “markedsføring” sætter barren meget lavt. “Markedsføring” er en bred betegnelse for alle de aktiviteter, en virksomhed foretager sig i forbindelse med udbredelse og afsætning af et produkt og omfatter bl.a. produktud-

vikling, prisfastsættelse, reklame og salg. Hvis myndighederne fastholder brugen af ordet markedsføring, kan det for eksempel betyde, at en kæde, som har en facebookside, der alene fungerer som reklamekanal, hvor de præsenterer forbrugerne for ugens tilbud, skal linke til smiley-rapporten fra denne side. Men hvilken smiley-rapport? Skal det være den for kædens hovedkontor eller samtlige rapporter for alle kædens butikker, hvor tilbuddene gælder?

Dansk Erhverv anbefaler, at reglerne om offentliggørelse af kontrolrapporter alene kommer til at gælde for elektroniske platforme, hvor der sker et salg. Der synes ikke med de foreslåede ændringer at være lagt op til, at øvrige reklamekanaler som tilbudsaviser, busreklamer, radio/tv-spot og lignende skal linke til smiley-rapporten, og derfor bør det heller ikke gælde for elektroniske platforme, der alene fungerer som reklamekanal for en virksomhed eller en kæde. Forbrugerne vil altid kunne gøre sig bekendt med smiley-rapporten, der hvor salget sker, hvad enten det er i en fysisk butik eller på virksomhedens hjemmeside.

Med venlig hilsen,

Saoirse Eriksen
Chefkonsulent